

Силабус навчальної дисципліни

Облік і звітність

у комерційних банках

Ступінь вищої освіти: бакалавр

Галузь знань: 07 Управління та адміністрування

Спеціальність: 072 Фінанси, банківська справа та страхування

Освітньо-професійна програма «Фінанси, банківська справа та страхування»

Кафедра фінансово-економічних дисциплін

Рік навчання: II, Семестр: III

Дні занять: III семестр

Консультації:

Кількість кредитів: 3,0

Загальний обсяг годин -120 (аудиторних – 60, самостійна робота – 60)

Підсумковий контроль: залік

Мова викладання: українська

Викладач: кандидат педагогічних наук Буга Оксана Іванівна

Контактна інформація: bugaoksana690@gmail.com, 097-238-05-53

Опис дисципліни

Дисципліна «Облік і звітність у комерційних банках» є дисципліною **вибіркової** компоненти навчального плану, циклу **професійної підготовки**, яка спрямована на формування сучасної системи знань з теорії та практики бухгалтерського обліку в банках; оволодіння методами ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності в установах банку; а також прийняття обґрунтованих рішень у валютній, кредитній та інвестиційних сферах діяльності. Навчальна дисципліна «Облік і звітність у комерційних банках» розглядає загальні основи і принципи бухгалтерського обліку в банках, облік капіталу, касових операцій, розрахункових операцій, операцій з кредитування; облік депозитних операцій, операцій з цінними паперами, операцій в іноземній валюті, операцій з основними засобами, операцій з нематеріальними активами. Студенти отримують практичні навички користування правилами і прийомами облікового процесу в банківських установах; складання найбільш типових для банку бухгалтерських записів; складання первинних документів за банківськими операціями; аналізувати і інтерпретувати облікову інформацію про банківську діяльність; з ведення бухгалтерського обліку, використання Національних стандартів бухгалтерського обліку, складання фінансової звітності, правил зберігання, знищення та дотримання правил вилучення документів.

Структура курсу

Години (лек./пр.)	Тема	Результати навчання	Завдання
4/4	1. Загальні основи і	знати зміст програми реформування бухгалтерського обліку в банках; систему бухгалтерського обліку в	питання, практична

	принципи бухгалтерського обліку в банках	банках та її складові; організацію та забезпечення операційної діяльності в банках; первинні документи, реєстри синтетичного та аналітичного обліку; план рахунків і принципи його побудови; необхідність запровадження контррахунків та їх використання під час обліку операцій за принципами оцінки та обачності	робота
2/2	2. Облік капіталу банку	знати характеристики банківської системи України; процедуру державної реєстрації банку; облікову процедуру реєстрації банку та зміни до статутного капіталу; облік власних акцій, викуплених в акціонерів; облік інших складових капіталу банку	питання, практична робота
4/2	3. Облік касових операцій	знати характеристики касових операцій; облік і документообіг з операціями кас з приймання готівки; облік операцій з приймання і видачі готівки; та із використанням платіжних карток; правила зберігання і облік цінностей та документів у грошових сховищах і ревізії цінностей; інкасацію грошової виручки; синтетичний облік касових операцій	питання, практична робота
2/2	4. Облік розрахункових операцій	знати сутність і поняття поточного рахунку; види поточних рахунків; порядок відкриття банками рахунків клієнтів та використання коштів за ними; облік безготівкових розрахунків у банку; сутність і поняття безготівкових розрахунків; визначення платіжного доручення	питання, практична робота
2/2	5. Облік операцій з кредитування	знати класифікацію кредитних операцій та номенклатуру рахунків, призначених для їх обліку; бухгалтерський облік забезпечення кредитних операцій; облік погашення заборгованості за даними кредитами; облік окремих кредитних операцій; бухгалтерський облік факторингових операцій, операцій з урахуванням векселів, операцій з консорціумного кредитування; облік формування і використання резерву відшкодування можливих витрат за кредитними операціями; бухгалтерський облік операцій РЕПО; облік міжбанківських кредитних операцій	питання, практична робота
2/2	6. Облік депозитних операцій	знати відображення класифікаційних груп депозитних операцій у Плані рахунків; бухгалтерський облік залучених та розміщених вкладів (депозитів) на міжнародному ринку; бухгалтерський облік коштів, залучених за ощадними депозитними сертифікатами	питання, практична робота
4/4	7. Облік операцій з цінними паперами	знати класифікацію цінних паперів для їх оцінки та відображення їх в обліку; облік цінних паперів у торговому портфелі банку; облік цінних паперів у портфелі банку на їх продаж та до їх погашення; облік інвестицій в асоційовані та дочірні компанії; облік боргових цінних паперів власної емісії; методику обліку комісійних операцій із цінними паперами	питання, практична робота
2/2	8. Облік операцій в іноземній валюті	знати сутність валютних операцій; загальні вимоги до обліку операцій в іноземній валюті; облік обмінних операцій з іноземною валютою; особливості роботи з готівковою валютою та платіжними документами в іноземній валюті; облік операцій із чеками в іноземній валюті; бухгалтерський облік операцій з використанням платіжних карток; особливості обліку операцій з	питання, практична робота

		банківськими металами	
4/2	9. Облік операцій з основними засобами	знати документальне забезпечення обліку основних засобів; облік надходження, переоцінки та ремонту основних засобів; облік вибуття об'єктів основних засобів: ліквідація, реалізація, безоплатне передання; облік основних засобів, прийняття банком під заставу наданого кредиту; урахування зменшення корисності основних засобів і нематеріальних активів у бухгалтерському обліку	питання, практична робота
2/2	10. Облік операцій з нематеріальними активами	знати критерії визначення нематеріальних активів у бухгалтерському обліку; облік нематеріальних активів; відображення в обліку інвентаризації нематеріальних активів; облік операцій з МШП	питання, практична робота
2/2	11. Облік операцій з лізингу	знати знати економічну сутність лізингу; облік операцій з фінансового лізингу; облік операцій з оперативного лізингу; систему продажу необоротного активу з укладанням угоди про його одержання продавцем у лізинг (оренду)	питання, практична робота
2/2	12. Облік доходів і витрат	знати класифікацію доходів і витрат банку, відображення класифікаційних груп у Плані рахунків бухгалтерського обліку в банках; облік доходів і витрат на основі базових принципів МСБО; правила обліку доходів (витрати); облік формування резервів під заборгованість за нарахованими доходами; порядок закриття рахунків доходів і витрат та визначення фінансових результатів діяльності банку; облік часткового або повного погашення боржником заборгованості за на рахованими доходами; податковий облік у банках	питання, практична робота

Список використаних джерел

Основна

1. Бухгалтерський облік і звітність у комерційних банках: навчальний посібник / Алексеєнко С.А. – К. : Аграрна освіта, 2014. – 418 с.
2. Кіндрацька Л.М. Фінансовий та управлінський облік у банку : підручник / Л.М. Кіндрацька. – К.: КНЕУ, 2008. – 816 с.
3. Литвин Н. Б. Фінансовий облік у банках (у контексті МСФЗ) [Текст] : підручник/ Н. Б. Литвин. – [2-ге вид., доп. і перероб.]. – К. : “Центр учбової літератури”, 2017. – 676 с.
4. Лобозинська С. М. Облік і аудит у банку: навч. посібник. / С. М. Лобозинська; [за ред. проф. С. К. Реверчука]. – К. : Знання, 2007.
5. Облік і аудит у банках: підручник / [А. М. Герасимович, Л. М. Кіндрацька, Т. В. Кривов'яз, та ін.] – [За заг. ред. проф. А.М. Герасимовича]. – К.: КНЕУ, 2004.
6. Медвідь Л. Г., Фостяк І. В. Облік у банках: Навчальний посібник для студентів напряму підготовки 6.030509 “Облік і аудит” / Л. Г. Медвідь, І. В. Фостяк – Львів: Видавництво ПП “Магнолія 2006”, 2018. – 360 с.

Додаткова

7. Інструкція з бухгалтерського обліку основних засобів і нематеріальних активів банків України: затверджено Постановою Правління Національного банку України від 20.12.2005 р. № 480 Редакція від 26.09.2014 р. : [Електронний ресурс]. – режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>.
8. Інструкція з бухгалтерського обліку запасів матеріальних цінностей банків України: Постанова Правління НБУ від 10.12.2004 р., № 625 Редакція від 26.09.2014: [Електронний ресурс]. – режим доступу: <http://www.bank.gov.ua>.

9. Інструкція з бухгалтерського обліку операцій з готівковими коштами та банківськими металами в банках України: Постанова Правління НБУ від 20.10.2004 р., № 495 Редакція від 05.03.2016 :[Електронний ресурс]. – режим доступу : <http://www.bank.gov.ua>.

10. Інструкція з бухгалтерського обліку операцій із фінансовими інструментами в банках України: Постанова Правління НБУ від 21. 02 2018 р., № 14: [Електронний ресурс]. – режим доступу : <http://www.bank.gov.ua>.

11. Інструкція з організації інкасації коштів та перевезення валютних цінностей банків в Україні: Постанова Правління НБУ від 31.03.2017 р., № 29: [Електронний ресурс]. – режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.

12. Інструкція про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті: Постанова Правління НБУ від 21.01.2004 р. № 22 Редакція від 31.01.2019 : [Електронний ресурс]. – режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>.

13. Інструкція про ведення касових операцій банками в Україні: Постанова Правління НБУ від 25.09.2018 р., № 103: [Електронний ресурс]. – режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>.

14. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку банків України: Постанова Правління НБУ від 11.09.2017 р., № 89 : [Електронний ресурс]. – режим доступ : <http://www.bank.gov.ua>.

15. Інструкція про міжбанківський переказ грошей в Україні в національній валюті: Постанова Правління НБУ від 16.08.2006 р., № 320 Редакція від 02.10.2018: [Електронний ресурс]. – режим доступу: <http://www.bank.gov.ua>.

16. Інструкція про порядок відкриття, використання і закриття рахунків у національній та іноземній валюті: Постанова Правління НБУ від 12.11.2003 р., № 492 Редакція від 31.01.2019: [Електронний ресурс]. – режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>.

17. Інструкція про порядок відображення в бухгалтерському обліку банками України поточних і відстрочених податкових активів та податкових зобов'язань: Постанова Правління НБУ від 17.03.2009 р., № 140: [Електронний ресурс]. – режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>.

18. Інструкція про порядок регулювання діяльності банків в Україні: затв. постановою Правління НБУ від 28.08.2001 р., № 368 Редакція від 27.02.2019: [Електронний ресурс]. – режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>.

19. Інструкція про порядок складання та оприлюднення фінансової звітності банків України : Затв. постановою Правління НБУ від 24.10.2011 р., № 373 Редакція від 01.01.2019 : [Електронний ресурс]. – режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>.

20. Литвин Н.Б. Облік і аналіз зовнішньоекономічної діяльності комерційних банків: Навчальний посібник.- Тернопіль: Карт-Бланш, 2003.

21. Медвідь Л.Г. Внутрішній аудит банку та напрями його організації. / Л. Г. Медвідь, О. М. Чабанюк // Проблеми забезпечення стабільного розвитку національних банківських систем: теорія, практика та світовий досвід: матеріали І Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Львів, 13-14 січня 2012 року). – Львів : Видавництво Львівської комерційної академії. 2012. – 288 с.

22. Медвідь Л.Г. Порядок проведення аудиту кредитних операцій комерційного банку / Л.Г. Медвідь // Матеріали конференції професорсько-викладацького складу і аспірантів академії за підсумками науково-дослідної роботи у 1996 р. – Львів, ЛКА, 1997.

23. Медвідь Л.Г. Роль внутрішнього аудиту в контексті Міжнародних стандартів контролю якості [Текст] / Л. Г. Медвідь, О. М. Чабанюк // Проблеми та перспективи розвитку обліку, аналізу і контролю в умовах світових інтеграційних процесів: збірник матеріалів І Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції. / [відповідальний за випуск: проф. Куцик П. О.] – Львів: Видавництво Львівської комерційної академії, 2012. – 196 с.

24. Медвідь Л. Г. Управлінська звітність комерційного банку: форми та зміст / Л. Г. Медвідь // Розвиток сучасної науки: Матеріали шостої міжнародної науково-практичної конференції. Т.2, Економіка. – Софія, ООД «Бял ГРАД БГ», 2010, с.45-47.

Інтернет-ресурси

1. Комп'ютерна правова бібліотека "Ліга" <http://www.liga.ua>

2. Нормативні акти України <http://www.nau.kiev.ua>
3. Законопроекти України <http://www.zakon.gov.ua>
4. Бухгалтерія <http://www.buhgalteria.com.ua>
5. Урядовий кур'єр <http://www.ukcc.com.ua>
6. Баланс <http://www.balance.dp.ua>
7. Вісник Податкової служби України <http://www.visnuk.com.ua>
8. Національний банк України <http://www.bank.gov.ua>
9. Верховна рада України <http://zakon.rada.gov.ua>.